

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofje 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 12.

XVI. veliki zbor «občnega Cecilijinega društva za Nemško, Avstro-Ogersko in Švico» v Reznu.

 d 19. do 21. avgusta zborovalo je „občno Cecil. društvo“ v stari Ratisboni. Sešlo se je bilo nad 1200 udeležencev, mnogo njih iz dalnjih krajev. Od nenemških dežel bile so zlasti zastopane Avstro*)-Ogerska, Švica, Italija, Francoska, Nizozemska, Angleška, Amerika in Ruska. Sv. oče Leon XIII. so poslali po društvenem pokrovitelju, kardinalu Steinhuber-ju zborovavcem pismeno svoj blagoslov, 9 nadškofov in škofov pa je izrazil svoje želje, naj bi občni zbor uspešno deloval Bogu v čast. Navzoči so bili nasl. škofje N. Donelly (Dublin) grof Majlath (Erdeljska) Bogisich (Ostrogon); domači škof dr. Ignacij pl. Senestrey (83 let star) se radi visoke starosti zborovanja ni mogel udeležiti.

Rezno in njegovi prebivavci so se živo zanimali za svečanost ter hiše kinčali s zastavami; tudi mestno starešinstvo je cecilijancem pokazalo svoje simpatije, da je po vsi cesti od kolodvora do stolnice in od todi do nove cerkve sv. Cecilije razobesilo veliko število zastav raznih držav in dežel.

Zborovanje se je vpeljalo dné 19. avg. ob 5. uri pop. s slovesnimi večernicami, litanijami in blagoslovom v stolnici po g. prelatu dr. Kagerer-ju. Večernice so bile praznika sv. Bernarda; litanije presv. Srca Jezusovega. Že ta vhodna slovesnost je morala navdušiti za cecilijansko glasbo. Psalmi, koral in 4glasni falsobordone zl. Fr. Car. Andreas, Spalenza, Viadana, Serio in de Zacharius so naredili jako dober vtis. Krasno se je čul „Magnifikat“, 6glasni falsobordone auct. ignoto; prav tako tudi „Salve Regina“ (zl. F. Anerio), ki ima pristrčno melodijo in zanimivo harmonizacijo. Pred litanijami se je pel M. Hallerjev 5glasni „Pange lingua“ z orglami, ki se odlikuje, (kakor večina Hallerjevih skladb) po bogatih in vzvišenih glasbenih mislih in finem kontrapunktičnem obdelovanju. P. Griesbacher-jeve litanije presv. Srca Jezusovega, sicer lepa skladba, vendar otrudi nekako poslušavca: proti koncu ga zopet zdrami in povzdigne. Krasni 6glasni Tantum ergo & Genitori Mitterjev je zaključil to popoldansko slavnost.

*) Slovenca sta bila le dva: g. Kar. Bervar iz Celja in pisec tega poročila iz Ljubljane.

Ob 8. uri zvečer je bil gostom na čast sestanek v velikih prostorih „Nove hiše“, kateri so pa bili kmalu tako napolnjeni, da mnogo gostov ni dobilo prostora. Vojaška godba polka „von der Tann“ je izvršila fino izbrani glasbeni vsposed. Škof Senestrey se je dal zastopati po g. generalnem vikarju dr. Leitnerju; stolni prošt dr. Kagerer, pa je pozdravil od vseh vetrov prišle člane in prijatelje Cec. društva, ki ima nalogo „korist božjo podpirati in povzdigovati“. Dotaknil se je v svojem prelepem govoru pretečega razpora cerkvenih glasbenikov, a izrazil nado, da se bode poleglo nasprotje, kajti „pripeti se lahko kaka mala disonanca, toda do disharmonije ne sme priti med možmi, katere navdušuje ljubezen do iste svete stvari, do češčenja in službe božje!“

Tajni dvorni svètnik, g. župan pl. Stobäus pozdravlja zbrane v imenu mesta, omenja r. dr. Fr. Witta in njegovih neumrljivih zaslug, kanonika M. Hallerja in dr. Haberla.

Vrhovni predsednik dr. Haberl napije vsem društvenikom, nekdanjim gojencem cerkv. glasbene šole, tujcem, ki so iz dalnjih krajev k slavnosti prišli (eden celo iz Kine) in slednjič gostoljubnemu Reznu. Stolni kapelnik Cohen (Köln) proslavlja Rezno kot središče glasbenega gibanja ter kot vir nove ljubezni in navdušenja za cerkveno glasbo; msgr. Lans humoristično razpravlja, koliko se ima ravno Holandska zahvaliti Cec. društvu in napije dr. Haberlu; profesor Becker iz Amerike sporoča pozdrave in voščila ameriških cecilijancev; prošt Mitterer (Brixen) pa se s ponosom izpoznavlja učenca cerkv.-glasbene šole v Reznu. Govorili in pozdravljali so še drugi gospodje; h koncu pa je zahvalil dr. Haberl še vojaškega kapelnika in njegov orkester za v resnici izvrstno izvajanje glasbenih točk.

V torek dné 20. avg. bila je ob 1/29. uri slovesna služba božja v ljudstva prepolni katedrali. Po odpetem 8glasnem Veni Creator, zl. stolni organist Jos. Renner ml., imel je prelat in mestni župnik Huhn iz Monakovega slavnostni govor. Za rek si je izbral tri prošnje očenaša: „Posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji.“ V vvodu je kazal na tri okoliščine, katere dajajo letošnjemu zborovanju posebno imeniten pomen. Prvič se zboruje v Reznu, kjer se je po zaslugah nepozabne trojice Proske-ja, Mettenleiter-ja in Schrems-a reforma cerkvene glasbe začela, ter po dr. Wittu in Cecil. društvu marljivo nadaljevala. Drugič so zborovavci zbrani v oni stolnici, v kateri se že blizu 50 let prava cerkv. glasba z umetniško popolnostjo izvaja in katera je v tem smislu vzor za ves katoliški svet. Tretjič, obhaja se 20. avg. ob enem praznik sv. Bernarda, kateri je na katoliško cerkveno glasbo ob svojem času toliko ugodno vplival.

V razpravi snovi dokazal je sloveči govornik posvečevanje božjega imena v obče in posebej po sveti glasbi. Poudarjal je, da to posvečevanje mora biti subjektivno in objektivno. Kot prvo pravilo za izvršitev tega posvečevanja nam mora veljati volja božja in sv. cerkve. Podlaga takemu posvečevanju božjega imena po sveti glasbi bodi nam tedaj starodavno in častljivo koralno petje. Za njim pride v drugi vrsti menzurirano in polifonino petje; na tretjem mestu je novejša cerkvena glasba. V jasni

izpeljavi je ločil govornik cerkveno glasbo od muziciranja v cerkvi; kajti le taka glasba, katera diha duha liturgije, katera takorekoč iz liturgije rase, sme veljati za pravo cerkveno glasbo.

Gledé druge prošnje očenaša je govornik temeljito razvil misel, da si z gojenjem pristne cerkvene glasbe nebesa nekako na zemljo potegnemo, kar v človeku poraja neko slutnjo onega sveta. K temu pa treba, da se poje strogo liturgično in umetniško dovršeno. Tretjo prošnjo očenaša je govornik zopet jako uspešno zvezal z gojenjem svete glasbe. Ni je umetnosti, katera bi bolj krotila človeško voljo, od glasbe. Ona je najboljše sredstvo, učiti se pokorščine in jo tudi izvrševati. Iz te pokorščine pa izvira edinstvo in zavest smotra, ki sta Cecilijino društvo povelečale in mu zagotovile toliko krasnih uspehov. S prošnjo do Boga naj ohrani to edinstvo in blagoslovi društvena posvetovanja, je g. prelat Kuh n končal svoj govor, ki je na ogromno množico poslušalcev vidoma učinil mogočen vtis.

Govoru je sledila slovesna pontifikalna maša, katero je mesto domačega višjega pastirja služil škof grof Majlath, in mej katero je pevski zbor stolnice izvajal Palestrinovo vedno krasno in mogočno missa *Assumpta est Maria*. Razne globoke misli v bogatih oblikah nenavadno lepo izražene so tu zedinjene v vzvišen, nebešk umotvor. Nikjer v tej skladbi ne odreka stvarniška moč, nikjer v njej ne najdeš trivijalnosti. Vse je izvirno, vse prešinja človeka in vender se strogo oklepa duha liturgije, ki jo markantno upodablja. To mojstersko delo se je pa tudi mojsterko izvajalo. Kakor prejšnji dan pri večernicah in litanijah morali smo tudi pri tej maši občudovati moč, lepoglasje in čistost pevskih grl, moških in deških. Kako nežno so izdihali piano, kako močno pretresli poslušavca z naraščajočim forte! Najbolj zamotane figure so se razvile jasno in določno; fugirani postopi so se vršili čisto in lepo. — Enako vzgledno so popevali tudi introitus, graduale, offertorium in communio koralno — seveda po autentični izdaji rimskega graduala. Tisoč in tisoč navzočih bilo je globoko ginjenih ter polnih pohvale in občudovanja pevskega zbora ratisbonskega.

(Konec prih.)

O koralu.*)

Cecilijinega društva odbor je izvolil Zatičino za današnji sestanek večinoma iz tega vzroka, da bodo imeli častiti udeleženci priliko čuti koral v celi njegovi krasoti. Čč. oo. cistercijani so strokovnjaki v koralu, ker imajo prvič starodavno tradicijo v svojem častivrednem redu in drugič ker se vežbajo v njem od novicijata do smrti. Kak vtis je tedaj koral naredil na nas? Ako smo odkritosrčni, rekli bomo da velikanski. To je v resnici petje sv. katoliške cerkve, to vre iz srca in pride do srca. Tako poje kdor ljubi Boga, kdor ga želi povelečevati, kdor živi zanj z dušo in telesom. Koral je molitev in njega vrednost je kakor vrednost molitve. Srčna, zbrana, vneta molitev predere oblake in pride do prestola Najvišjega; mrzla, raztresena,

*) Govoril veleč. g. P. Hugolin Sattner dné 18. jul. v Zatičini.

mlačna molitev ni vredna nič, je prazno blebetanje. Istotako koral, ki je vzvišena molitev.

1. Koral je pravo dete sv. cerkve, dočim figuralno petje, instrumentalna glasba adoptivni nje otrok. Koral je postal iz potrebe in razmer sv. cerkve. Slovesnost službe božje je tirjala petje, skromne razmere svete cerkve v katakombah pa so ustvarile koral; a če je res, da je sv. cerkev prevzela iz starega veka speve psalmov in himen, vendar so leti spevi šele v cvetoči dobi cerkvenega življenja prejeli določno obliko in zistem in sicer po škofih in cerkvenih učenikih, sv. Ambrožu, Gregoriju in drugih. Dolgo časa je bil koral edino petje pri službi božji, tako dolgo da se je jela razvijati harmonija. Kako častitljiv je tedaj koral, ki je krog dvanajst stoletij sam povelečeval liturgično službo božjo! Z razvitkom harmonije je bilo mogoče več blišča dati cerkvenim slavnostim in cerkev je rada dopustila nove pridobitve, a prevela je s svojim duhom in jim postavila zakonite meje. Nikdar pa ni dopustila, da se odriva častitljivi koral, marveč skrbno ga je gojila in ga goji še dandanes, kakor mati neguje svoje lastno dete. Kdor odriva koral iz cerkve, ne dela v duhu cerkvenim. Toraj že častitljiva starost sama opravičuje odlično mesto, ki ga daje cerkev koralu.

2. Je pa koral najpripravnejše petje za bogoslužje, ker je petje enoglasno, se giblje v srednji legi, se ogiblje pretirane višine in nižine, se prilega vsacemu organu in je zagadel eminentno praktičen za katoliško bogoslužje. Poje jih sto, poje eden, vstreženo je liturgičnim zahtevam.

3. Je pa tudi notranja vrednost koral tako velika, da so ga občudovali največji glasbeniki in znan je izrek Mozartov o njem. Kdor slabo sodi koral, ne pozna ga, ali pa je površen človek, napojen modernega nazarjanja in čutstvovanja, ki da prednost malovrednemu kitu, zametuje pa globokočutno umetniško radi njene čudovite priprostosti. Tudi mogoče, da ni še čul lepega koralu, ker le malokateri zbor ga zna lepo izvajati.

Velik je bil odpor, ko je jelo društvo pred 24 leti povdarjati vrednost in potrebo koralu; hvala Bogu, v 24 letih se je stvar bistveno spremenila. Cerk. Glasbenik, gg. bogoslovci in orglavci so zanesli idejo cecilijanstva po škofiji in slep je, kdor ne opazi velikega napredka v cerkveni glasbi sploh, osobito še v koralu. Zdaj smemo ž njim na dan, kjerkoli, kadarkoli, zdaj ima častno mesto na naših korih.

Bil bi pa velik optimist, kdor bi menil, da je zdaj že vse prav. Nekateri orglavci, nastopivši službo se izneverijo cecilijanskim načelom, ohladi se jim tudi prvotna vnema za koral; deloma, ker se imajo boriti s pokvarjenim okusom, deloma, ker se jim stavlja morda celo zapreke. Nekateri se tudi naveličajo poskušenj, naveličajo glasbe sploh, tedaj slabo izvajajo koralne speve, ker so popolnoma nepripravljeni. Pa če imajo skušnjo za figuralno glasbo, za koral vedno zmanjka časa; „bo že šlo“, se glasi izgovor. In tako se zgodi, da pevci niti ne zadenejo intervalov, slabo berejo neznani tekst, orglavec ne bere dosti hitro partiture, eden ovira drugega in suhoparno se prednašajo spevi, ki naj bi navdušili vernike. Seveda tako izvajanje koralu ne postavi koralu v najlepšo luč, in če dandanes koral ne vživa iste veljave, kakor jo zasluži, krivi smo sami.

Prepevajmo toraj koralne speve *digne, attente in devote*, vredno, pazno in pobožno.

a) *Digne*, vredno. Ne vpijmo preveč, ne derimo se, marveč s finim, vendar jedernatim glasom pevajmo gladko in navdušeno in varujmo se za vlačevanja. — Kako hitro pojmo? Tako, da se nam ne bo mogla očitati naglost.

b) *Attente*, pazno. Kakor za molitev, velja tudi za petje rek sv. Pisma: Pred molitvijo pripravi svoje srcé, in ne bodi kakor človek, ki skuša Boga". (Sirah. 18, 23). Dobra priprava pa je vestna poskušnja, pri kateri se pazi najprej na korektno čitanje. Latinske speve treba gladko brati in sicer latinsko brati, toraj *Glo-ri-a* ne glorja, *Justit-i-a* ne justicja, *s-u-avis*, ne svavis, *ele-i-son*, ne elejson, *elajson*, *De-us*, *me-us*, ne *Dejus* mejus. — Treba pravilno naglašati: *Dóminus vobíscum, Spírituí, pércipe*; pravilno vokalizirati: *a e i o u*. Toraj *Dominus vobiscum*, ne *Dominos vobescom, et cum Spereto too, Lebera me* itd. — Petje bodi možato ne mehkužno, varovati se treba ujčkanja tonov, modernega izvajanja dolgih in kratkih zlogov, kakor da so dolgi punktirani. Zgledi.

c) Končno *devote*, pobožno. Mislimo na to, kar pojemo, pred vsem pa imejmo dober namen in ta je: Ne pojem za denar, ne da bi dopadel ljudem, marveč pojem, da slavim Boga in spodbujam vernike k pobožnosti, toraj tudi k češčenju božjem.

Ali naj se spremlja koral z orglami? Kakor kdo hoče; jaz sem zato, da se spremlja; odločno pa zoper to, da bi se spremljali spevi mašnika pri altarji. Spremlja pa naj se z nežnimi spremeni in gladko. Dostikrat rabijo orglavci premočne spremene, da pokrivajo hibe pevcev; toda orgle niso zato, da nadomestujejo skušnje ali da podpirajo lenobo pevcev, marveč da podpirajo njihovo pridnost in dajo spevom večji kras. Bajronci v Sekavi spremljajo samo s *Salicionalom*. Močno tako se godi tukaj in pri uršlinkah v Ljubljani, ki jako lepo in gladko izvajajo koralne speve.

Ne dopade mi, da nekateri pevovodje tipične koralne speve nadomeščajo s figuralnimi, n. pr. *Asperges*. „Glasbenik“ in drugi listi v enomer prinašajo take *Asperge-se*. Čemu to? Lepo naj se izvaja koralni *Asperges* in trud naj se obrača na kaj družega. Četveroglasno naj se odgovarja le ob največjih praznikih. Delajmo na to, da bo tudi ljudstvo pričelo odgovarjati na mašnikove pozdrave. Prične naj se pri Marijnih kongregacijah in častilcih sv. R. Telesa, pri šolarjih in kmalu preide med ljud. Tudi koralni *Tantum ergo* naj postane last ljudstva. Vdomači naj se po naših korih koralni *Te Deum*, ena vrstica na koru, druga pri altarju, zlasti kjer je več duhovnikov. Na ta način bi se koral najložje vdomačil med ljudstvom in ljudstvo bi ga bilo veselo.

Sklenem s hvalnico, ki jo je koralu izrekel cistercijan, Mavricij Vogt „Sveti možje so zložili te krepke, umerjene, pomenljive, vzvišene, čiste, mirne, ljubeznjive in v resnici svete melodije. To petje se ogiblje knežjih dvorov, ne prestopi gostilniških pragov, marveč se čuje le v svetišču božjem. Ono posvečuje noči in radostno ga poslušajo nebeški pevci, angelji božji, kakor tudi sam ljubi Bog. Proklinjajo ga le hudobni duhovi, sovraži ga rajajoči svet. Rim ga je privedel do sedanje slave. Njega se poslužujejo papeži, kardinali,

patrijarhi, škofje, cerkveni prelati in svečeništvo. To petje so potrdili cerkveni zbori. Postavilo si je lasten prestol v hiši Najvikšega in oglašil se, kadar obmolčne govornik na prižnici.

O materijelnem stanju organistov.*)

(Konec.)

Gospoda! Vprašam vas, je-li res ta stvar neizpeljiva? Organisti bi gotovo z veseljem pristopili temu društvu. Saj bi bili tako vsaj nekoliko zagotovljeni za slučaj bolezni ali najhujše sile. Zraven pa — kar je silno važno! — bi vedeli, da je tudi po njihovi smrti za njihovo ženo in otroke vsaj nekoliko poskrbljeno. Cerkev in država pa bi tudi morali in bi gotovo tudi radi po svojih močeh podpirali to društvo! Začelo bi se z malim, kakor se je pri učiteljskem društvu, a polagoma bi se doseglo kaj velikega. Zato pa slavni zbor: Na delo! Temelj temu društvu položimo takoj danes! Takoj danes naj se izvoli odbor mož iz naše srede tukaj, ki bo čimpreje sestavil pravila in vse potrebno ukrenil. In ta odbor naj bo v najtesnejši zvezi z vodstvom Cecilijinega društva, tako, da se bo prav iz tega društva ven razvila ta preimennitna zadeva! Slavni zbor! Moje trdno prepričanje je, da ako homo že le to društvo danes na pravi način zasigurali, bodo organisti, njihove žene in otroci blagrovati naš današnji sestanek v Zatičini!

Prav tako pa naj bi se tudi takoj danes na tem shodu dala podlaga še drugemu društvu, tako imenovani „samopomoči“. Brali ste že o tem društvu v lanskem „Cerkvenem Glasbeniku“, vendar naj je še tukaj pojasnim! Kar le mogoče največ udov-organistov (tu pridejo samo organisti v poštev) vsaj vsi, ki ste danes tu navzoči, naj bi se prostovoljno zavezali, da kakor hitro kateremu izmed njih umrje žena, plača vsakdo gotovo svoto, n. pr. že samo 1 K. Ta svota bi se potem nemudoma poslala onemu vdovcu, vdovi. Posameznim organistom bi se to takorekoč nič ne poznalo, dotičnemu pa, ki bi prišel v položaj, da bi to svoto dobil, prav mnogo. Ako bi se n. pr. 120 organistov na ta način združilo, pa bi potem eden umrl, dobila bi njegova žena takoj 60 gld. Kje jih dobi sedaj? Glejte, navidezno je stvar malenkostna, v resnici pa je prav zelo potrebna! Torej: na delo tudi v tem oziru!

Težava je dalje pri organistih, da jim z nadaljno izobrazbo primankuje potrebnih pripomočkov, knjig. Res ni potreba bogvékaj, nekaj pa le! Ali bi se ne moglo v zvezi z orglarsko šolo ustanoviti tudi tako knjižnico, ki bi obsegala najpotrebnejše glasbene-teoretične in praktične stvari, pa bi jih organisti si lahko izposojevali, v kolikor bi to bilo potrebno. Začelo bi se tudi le z malim, s prostovoljnimi darovi i. dr. A v teku let bi se nabralo mnogo.

Glejte, častiti gospodje, na koliko načinov že organisti sami lahko zboljšajo vsaj kolikor toliko svoj gnotni položaj, v zvezi seveda s Cecilijinim društvom in njegovim vodstvom! Da pa si ga poleg tega, še sami posebno na deželi, posebno v manjših službah, lahko zboljšajo s primernim rokodelstvom, to pa naj samo mimogrede a prav s posebnim povdankom omenim. Posebno po takih manjših službah jim tudi kot organistom in cerkvenikom (združenim) preostaja še mnogo časa za tako postransko opravilo. Delo pa, dragi mi gospodje organisti, ni nečastno za nikogar, zaslužek tak pa bi tudi pri najboljšem zboljšanju plače vrlo dobro došel za vsakega!

Pa važnejši kot organist sam je drugi faktor, ki tudi v danih razmerah mnogo lahko stori za zboljšanje materijelnega stanja organistov. Mislim namreč cerkev, oziroma župnika v zvezi s knezoskofijstvom! V kolikih slučajih že župnik sam organistu lahko kaj priboljša! Spomniti le na cerkvene note, na nagrado pevcev, in primerno nagrado ob gotovih izjemnih prilikah i. t. d.

Gospodje, prepričan sem, da se župniki po večini zavedajo teh svojih dolžnosti. Žalibog, pa se vendar nahajajo tudi slučajji, kjer se župnik ne zmení za organista, kjer mu sploh ni mari petja in orgljanja, prav, kakor bi bilo to nekaj popolno tujega, s cerkvijo v nikaki dotiki. To pa je za gnotni položaj organistov prav slabo.

*) Na sestanku v Zatičini govoril č. g. Fr. Bernik.

Kaj je tukaj storiti? Glejte, tukaj bi se bilo treba obrniti na presvetlega knezoškofa. Ljubezen svojo in naklonjenost, pa tudi resno voljo pomagati v dejanji, so Presvetli tako lepo pokazali že lani, ko so zaukazali, da se je na vseh pastoralnih konferencah razmotrivalo o tem, kakošno je materijelno stanje organistov in kako jim pomagati. Pa vsaj za enkrat je ostalo le še pri — posvetovanjih. Vender, častiti gospodje pri samih posvetovanjih ne smemo ostati. Treba je iti dalje. Ali bi torej ne bilo prav, ako bi se današnji slavni zbor obrnil na Presvetlega s ponižno prošnjo, da On presodi te-le točke, in ako bodo kot primerne spoznane, jih kar avtoritativno razglasi potom „Škof. Lista“ vsem župnikom svoje škofije, da bo potem v tem oziru enkrat popolna edinost:

1. Župnik naj se čimpreje natančno prepriča, koliko znašajo sedanji pravi dohodki njegovega organista. Ako so res prepričani, naj takoj resno premisli, kako bi se ti dali povečati in naj vse potrebno v tem oziru ukrene! Posebno naj se v sporazumnosti z vsemi kompetentnimi oblastmi kako vredi bira! Kar še primanjkuje do potrebne svote, naj se v dogovoru z občinskim predstojnikom dobi potom občinske doklade, tako seveda, da bo pri tem prizadeta samo dotična farna občina.

2. Župnik naj skrbi, da organist določeno plačilo tudi v resnici dobi. V slučaju, da se kdo ustavlja, naj je on iztirja in če bi bilo treba tudi sodnijskim potom!

3. Note, ki so za cerkveno petje potrebne, naj se kupujejo le iz cerkvenega. Vsaka farna cerkev naj si polagoma oskrbi več izvodov Cecilije, razne slovenske zbirke pesmi, potrebne latinske maše s posameznimi glasovi, Cerkevni glasbenik, Graduale romanum in njega organum comitans in Foersterjevo zbirko „gradualov“. Vse to bodi zaznamovano v farnem zapisniku, na vsem bodi farni pečat.

4. Odloči naj se iz cerkvenega vsakoletna primerna nagrada pevcem!

5. Mehača plačuj cerkev!

6. Kedar ima biti občni zbor Cecilijinega društva, naj župnik opozori organista nanj in ga nagovori, da se ga gotovo udeleži. Potne stroške mu plačaj iz cerkvenega!

7. Pogrebi in osmine prve vrste, ki se vrše z vsemi drugimi zunanjimi slovesnostmi, naj se vršijo, ako le mogoče z orgljanjem in petjem. Pri tem naj se zaračuni za organista 1 gld. za pevce po 25 kr.

8. Vsak župnik naj skrbi, da njegov organist gotovo pristopi novoustanovljenemu podpornemu društvu! Tudi cerkev naj pristopi!

To torej slavni zbor, bi bili nekateri nasveti, nekatere misli ozir zboljšanja organistove plače. Pokazal sem, kako važno je vprašanje o zboljšanju organistove plače, kako potrebno je, da se ono čimpreje reši, pa tudi dal nekoliko navodil, kako bi se vsaj nekoliko takoj sedaj v tem oziru dalo storiti. Organist je danes pač jedini, ki ima med državno delavnimi močmi same dolžnosti, pa nobenih pravic, zapisal je že pred 4 leti nek odličen slovenski glasbenik. Gospóda, pri tem ne sme ostati. Drugo leto bo 25letnica Cecil. društva. Četrto stoletja že se trudi to društvo, trudi tako uspešno, tako plodonosno. Venec zaslug si je častni odbor že spletel. Najlepšo cvetko pa v ta venec, zdi se mi, si je slavno vodstvo tega društva prihranilo za slovesno 25letnico. Gmotno zboljšanje organistovo pred vsem z dobro vrejenim podpornim društvom, pa tudi na vse druge vsaj tu označene načine, o to bo zares biser v vencu zaslug vodstva, ki pa bo tudi v vseh udih društva vzbudil odziv in priznanje, v organistih samih pa, kot upamo, globoko srčno hvaležnost in tem večjo vnemo za delo. Zato pa krepko na delo za materijelno zboljšanje organistovskega stanja v tem lepšo proslavo društvene 25letnice!

Dopis.

Iz Metlike. Pri nas je mraz. Živo srebro v mojem „petjemeru“ je padlo pod ničlo. Kako tudi ne bi, saj ne sije tu sem noben žarek cecilijanstva. O tem ni govora. Še to kar se poje, poje se tako, da ni podobno petju v cerkvi, marveč petju na veselici. Poje se vedno isto, staro, okroglo. Ljudje pravijo, da nabira že ne(vem)kdo za polyphon, ki bo imel tri napeve: Pred Bogom, Pridi molit . . . pa Sveto. Dobro bi bilo, lepa misel! Potem bi bila vsaj spremljava čista. Pa besed morda tudi ne bi tgal tako. Gotovo ne bi pel: Vero upa

nje povikšaj, in Zmirajpri Tebi Matipre blaga. Potem bomo ta novi instrument še *responsoria* naučili, pa bo. Saj sedaj se na intonacijo: „Veni Sancte“ nič ne poje, na: *Benedicamus Patrem . . . Amen*, na „Domine, exaudi . . .“ *Et cum spiritu tuo. Sama facta*, ki kažejo kako vneto in goreče se pripravljajo naši pevci in g. organist za take slovestnosti.

Toda petje bi se že preneslo, a orgljanje, — to je pa nekaj posebnega. Ponosni moramo biti na tako izurjenega organista, ki „lovi“ vse na pamet. In spremljava ta je kaj jednostavna. Brez vseh modulacij, trije akordi: tonični, dominantni pa subdominantni, to je vsa modulacija. In sedaj vprašamo resno: Ali so pri nas dovoljeni tolikrat prepovedani valčki in druga koncertna šara? G. organist, oni melodijozni „rondo“ nam boste zaigrali enkrat na klavirju, pa ne pri vsaki orglani maši. Kar je za klavir, naj tam ostane, to ni za cerkev. Dobili smo nove orgle z dvema manualoma (natančna kritika že pride) a za nas niso te orgle, za nas ni njih kras, kaj ne g. organist, ker nam ga nočete pokazati. Verjemite mi za danes še to, da poje i zgornji manual i oni drugi registri ob straneh, ki se jih jako bojite. Prihodnjic še kaj več. Nov organist: Dobro došel! M. M.

Razne reči.

— Za „orglarsko šolo Cecil. društva v Ljubljani“ oglasilo se je bilo 23 učencev, izmed katerih je bilo po preškušnji glede posluha, glasu in glasbenega znanja sprejetih 8; ker je od lanskega leta ostalo še 14 učencev, znaša letošnje število 22 učencev, toraj 2 čez navadno število.

— Podučevalnega tečaja za duhovnike, organiste in zborovodje na Dunaju, katerega je od 15. do 20. julija vodil č. g. J. Haimasy udeležilo se je le 20 oseb (med njimi 4 ženske), kar je z ozirom na dobro stvar zelo obžalovati. — Tim večje je bilo zanimanje in število udeležencev „Cyrillskih exercicij“ v Nemškem Brodu na Češkem, od katerih je za sveto glasbo v deželi pričakovati obilo dobrega sadu.

— Rezniški organ „obč. Cecil. društva“ razpisuje mesto sopranistinje za katoliško mestno župnijsko cerkev v Deggendorf-u z letno plačo 550 mark (600 K). Srečna cerkev, ki more dati eni pevki več, nego večina naših cerkva organistu!

— Služba stolnega organista v Würzburgu je podeljena — gospodični Höller, hčeri nedavno umrlega stolnega organista.

— Sredi junija so v Lovanji (Löwen) z izvrstnimi močmi izvajali znanega skladatelja oratorijev, Edg. Tinel-a krasno delo „Godoleva“, in to z najboljšim uspehom. Poleg kardinala Gosens-a bilo je navzočih veliko število strokovnjakov, med njimi 5 konservatorskih ravnateljev. Tinel je žel velikanske ovacije . . . dijaki ga niso pustili v voz, da bi se peljal domu, ampak nosili so ga na ramah po Lovanjskih cestah do njegovega stanovanja.

— Drugi redni občni zbor „Podpornega društva organistov s sedežem v Celju“, se bode vršil dne 5. nov. 1901. v Ljubljani. Vspored in prostor zborovanja se kasneje naznani.

Oglasnik.

Missa s. Caeciliae za 4 glase, zložil Ant. Foerster, je izšla v tretjem natisu, enako glasovi. Dobiva se zdaj za znižano ceno: Partitura 1 K 60 h, 4 glasovi 1 K 20 h.

Po isti znižani ceni se dobiva tudi istega skladatelja **Missa s. Francisci Seraphici**.

V petem natisu so konečno izšli **Responsoria** za vse tone (po 20 h).

Corrigenda. V zadnji dve prilogi našega lista se je vsled odsotnosti vrednikove vrnilo nekaj pomot v besedilu, nekaj jih pa popravlja naknadno gospod skladatelj v notah sam: Št. 17. v 2. taktu alt dve osminki narobe *a g* (namesto *ga*). potem *gesta* — *gesta* — *cole*. Št. 18. v 5. taktu 1. nota v altu be. Št. 19. v 12. taktu *charitatis*, v 20. taktu *serena*. Št. 20. v naslovu *gratae*, v 17. taktu sopran *gis fis* v 21. taktu alt *a s* piko (*fis* se zbrise). Št. 21. v 5. taktu alt druga nota *e*, v besedilu *sublimis* — *creavit* — *lactente*. Št. 22. *ventris* — *nostrae*. Št. 23. v 6. taktu alt *es as g* (*f* se izpusti). Št. 24. *cunctis* — *advocata nostra*.

Današnjemu listu je pridana 9. številni prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.